

Nr 198

Av herr Hjalmarson m. fl., *om ändrade skatteskalor för statlig inkomstskatt.*

Årets statsverksproposition innehåller en blott preliminär budget. Sådan den föreligger är driftbudgeten underbalanserad med ett belopp — inklusive beräknad reservationsmedelsförbrukning — på 550 milj. medan underskottet på totalbudgeten uppgår till 2 500 milj. kr. Chefen för finansdepartementet anger emellertid själv, att en ytterligare försämring är att vänta. Han förutskickar därför, att »en inkomstförstärkning av storleken en halv å en miljard kronor sannolikt kommer att visa sig ofrånkomlig».

Dit har alltså de ständiga utgiftsstegringarnas politik lett.

Från högerpartiets sida har sedan år tillbaka förordats en politik, som skulle göra det möjligt att sänka vår alltför höga skattenivå. Vi har genom konkreta förslag till utgiftsnedskärningar velat skapa ett hållfast underlag för bestående skattelättnader. Vi återkommer i år med förslag om nedprutningar av statsutgifterna. Sådan situationen blivit genom den förda utgiftspolitikerna är det däremot inte möjligt att i år föreslå några lättnader i den direkta statsskatten för fysiska personer. All kraft måste i stället inriktas på att hejda den enorma utgiftsexpansionen, så att nya eller skärpta skatter inte skall bli behövlige. Det är endast på företagsbeskattningsens område som vi nu kan förorda sänkningar med omedelbar verkan.

Detta nödtvungna ställningstagande innebär ingalunda att vi släppt tanken på en radikal sänkning av skattenivån. Vi vidhåller vår tidigare tillkännagivna uppfattning att de sammanlagda skatterna och obligatoriska avgifterna i vårt land varken totalt sett eller i fråga om inkomster i mellanlägena bör överstiga 25 %.

Vi har bakom oss en nästan oavbruten faktisk skatteskärpningsperiod. På grund av rationaliseringar och ökad produktivitet i vårt näringsliv har människorna kunnat se inte bara sina nominella utan även sina reella inkomster stiga, men samtidigt har de måst konstatera, att staten lagt beslag på en allt större andel av deras arbetsinkomster. Marginalskatternas storlek har framträtt allt tydligare i och med den allmänna inkomststegringen. Inom alla läger och inom alla inkomstskikt har skattetänkandet gripit kring sig. De fall har blivit allt vanligare då folk visat sig obenägna att tillvarataga sysselsättningstillfällena som inneburit krav på en prestation från deras sida utöver det vanliga. Om skatterna når en sådan höjd att de negativt påverkar människornas vilja att taga extra arbete, att spara för framtiden, att

taga nya initiativ som i längden skulle kunna vara vinstgivande men samtidigt är förenade med risker, har skattehöjningspolitiken gått för långt. Även sett från statens synpunkt — om man däri inlägger önskemålet om så höga statsinkomster som möjligt — har man då nått en situation då den förda politiken motverkar sitt eget syfte.

Med hänsyn till såväl den mänskliga faktorn som de direkt mätbara återverkningarna av ett högt skattetryck är det nödvändigt att planera för skattesänkningar. Samhällsekonomiska såväl som statsfinansiella synpunkter gör detta helt enkelt ofrånkomligt. En icke utnyttjad reserv av skattekraft kan sägas vara förutsättningen för att statsfinansiell balans skall kunna anses föreligga och en allmänt omfattad lågskattemålsättning torde vara en av de få omständigheter som effektivt kan medverka till att hålla statsutgifterna inom ramen för våra resurser. I längden kommer väl underbyggda skattelättnader att betala sig i form av ökade statsinkomster.

Vi kan sålunda inte nöja oss med att fastslå det omöjliga i en omedelbar skattesänkning. Vi anser det med tanke på de psykologiska verkningarna vara nödvändigt att redan nu i konkret form ange vad som för oss står såsom det i tiden närmaste önskemålet, nämligen en allmän skattesänkning. Denna bör enligt vår mening få formen av ändrade skatteskalor. Vi upprepar därför de förslag till sådan ändring som vi fört fram i motioner till tidigare års riksdagar och där utförligt motiverat. Vi vill här blott än en gång fastslå, att en övergång till de av oss förordade skalorna skulle innebära, att den puckel som finnes i skatteskalen för gifta i skiktet närmast över beskattningsbar inkomst på 10 000 kr. elimineras samt att gränsen för tudelningsprincipens tillämpande väsentligt höjes. Utseendet av våra skatteskalor framgår av följande sammanställning.

Beskattnings- bar inkomst 1 000-tal kronor	Giftna		Ensamstående	
	Nuvarande skala	Vårt för- slag	Nuvarande skala	Vårt för- slag
0— 4	11	10	11	10
4— 6	11	10	17	14
6— 8	11	10	22	18
8— 10	17	14	25	22
10— 12	21	14	28	26
12— 16	27	18	32	30
16— 20	31	23	36	34
20— 25	37	28	41	38
25— 30	37	33	41	38
30— 40	43	38	45	42
40— 60	48	43	49	46
60—100	54	48	54	50
100—150	59	53	59	55
150—200	65	58	65	60
200—	65	63	65	65

Enligt vår uppfattning bör riksdagen redan nu fastställa dessa skalor. Ikraftträdandet måste emellertid skjutas till ingången av år 1961. Uttagningsprocenten får självfallet i vanlig ordning fastställas vid 1960 års riksdag.

I olika motioner vid innevarande riksdag föreslås från vår sida nedprutningar på driftbudgeten som tillsammans skulle innebära en minskning av statsutgifterna på ca 640 milj. kr. Även om man därifrån avräknar de minskningar som framkommer såsom ett netto på grund av våra förslag rörande ändringar på inkomstsidan, återstår en budgetförstärkning av ca 600 milj. kr. Vi kommer emellertid därutöver att senare under riksdagen aktualisera vissa besparingsprojekt i samband med särskilda propositioner varigenom nettobesparingen å driftbudgeten kan beräknas stiga till åtminstone 650 milj. kr.

I fråga om kapitalbudgeten framlägger vi förslag som ytterligare minskar behovet av lånemedel. Dessa minskningar av kapitalutgifterna belöper sig till belopp överstigande en miljard kronor. Bland dessa ingår även sådana som vid ett uppställande av budgeten i enlighet med tidigare tillämpade, av riksdagen godtagna normer skulle ha återfunnits på driftbudgeten. Vi syftar närmast på anslagen till räntefria bostadslån. Även om vi icke medräknar avskrivningar å tertiärlån och räntebärande egnahemslån, rör det sig här om ett belopp överstigande 100 milj. kr.

Vissa av våra förslag har icke full genomslagskraft under budgetåret 1959/60 utan först under det följande. Såsom exempel må nämnas våra förslag rörande skatteersättningen till kommunerna och om en höjning av gränsen för räntegarantien avseende primärlån för flerfamiljshus och botenlån för egnahem. Ett genomförande av nämnda och en del andra förslag skulle budgetåret 1960/61 medföra ytterligare besparingar av storleksordningen 200 milj. kr.

Tillsammans med de begränsningar i statens kapitalutgifter vi föreslagit uppgår de av oss förordade nedprutningarna på 1959/60 års budget till sammanlagt omkring 1 800 milj. kr. För budgetåret 1960/61 kan de — såvitt nu är möjligt att förutse — beräknas ge ungefär samma förstärkning, även om den av oss här förordade ändringen av skatteskalorna genomföres med en uttagningsprocent av 100.

Under åberopande av vad här anförts hemställer vi,
att riksdagen måtte antaga följande

Förslag
till

*förordning om ändrad lydelse av 10 § 1 mom. förordningen
den 26 juli 1947 (nr 576) om ställig inkomstskatt.*

Häriigenom förordnas, att 10 § 1 mom. förordningen den

26 juli 1947 om statlig inkomstskatt skall erhålla följande ändrade lydelse.

10 §.

1 mom. Statlig inkomstskatt — — — angivna grundbelopp.

För skattskyldig, som åtnjuter ortsavdrag med belopp som beräknats enligt 8 § 1 mom. andra eller tredje stycket och som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, utgör grundbeloppet:

när den beskattningsbara inkomsten icke överstiger 8 000 kronor: 10 procent av den beskattningsbara inkomsten;
när den beskattningsbara inkomsten överstiger:

8 000 men icke 12 000 kr:	800 kr. för	8 000 kr. och	14 % av återstoden;
12 000 » » 16 000 » :	1 360 » »	12 000 » »	18 % » » ;
16 000 » » 20 000 » :	2 080 » »	16 000 » »	23 % » » ;
20 000 » » 25 000 » :	3 000 » »	20 000 » »	28 % » » ;
25 000 » » 30 000 » :	4 400 » »	25 000 » »	33 % » » ;
30 000 » » 40 000 » :	6 050 » »	30 000 » »	38 % » » ;
40 000 » » 60 000 » :	9 850 » »	40 000 » »	43 % » » ;
60 000 » » 100 000 » :	18 450 » »	60 000 » »	48 % » » ;
100 000 » » 150 000 » :	37 650 » »	100 000 » »	53 % » » ;
150 000 » » 200 000 » :	64 150 » »	150 000 » »	58 % » » ;
200 000 » » :	93 150 » »	200 000 » »	63 % » » .

För annan i detta moment avsedd skattskyldig än i föregående stycke sägs utgör grundbeloppet:

när den beskattningsbara inkomsten icke överstiger 4 000 kronor: 10 procent av den beskattningsbara inkomsten;
när den beskattningsbara inkomsten överstiger:

4 000 men icke 6 000 kr:	400 kr. för	4 000 kr. och	14 % av återstoden;
6 000 » » 8 000 » :	680 » »	6 000 » »	18 % » » ;
8 000 » » 10 000 » :	1 040 » »	8 000 » »	22 % » » ;
10 000 » » 12 000 » :	1 480 » »	10 000 » »	26 % » » ;
12 000 » » 16 000 » :	2 000 » »	12 000 » »	30 % » » ;
16 000 » » 20 000 » :	3 200 » »	16 000 » »	34 % » » ;
20 000 » » 30 000 » :	4 560 » »	20 000 » »	38 % » » ;
30 000 » » 40 000 » :	8 360 » »	30 000 » »	42 % » » ;
40 000 » » 60 000 » :	12 560 » »	40 000 » »	46 % » » ;
60 000 » » 100 000 » :	21 760 » »	60 000 » »	50 % » » ;
100 000 » » 150 000 » :	41 760 » »	100 000 » »	55 % » » ;
150 000 » » 200 000 » :	69 260 » »	150 000 » »	60 % » » ;
200 000 » » :	99 260 » »	200 000 » »	65 % » » .

Ändå att — — — denna inkomstdel.
Med familjestiftelse — — — ekonomiska intressen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1961; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1961 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1961 eller tidigare år.

Stockholm den 27 januari 1959

Jarl Hjalmarson

Martin Skoglund

Leif Cassel

Gunnar Heckscher

Einar Hæggbloom

T. G. von Seth

Ernst V. Staxäng

Carl Östlund

Tage Magnusson

Karin Wetterström

Nr 199

Av herr **Pettersson** i Norregård m. fl., angående ändring av kommunalskattelagens regler om beskattning av ersättning till riksdagsmän.

(Lika lydande med motion nr 156 i Första kammaren)

Stockholm den 16 januari 1959

J. W. Pettersson
i Norregård

Lars Jonsson
i Haverö

Erik Magnusson
i Tumhult